

Litiumbehandling

Förändringar sedan föregående version

Inga ändringar.

Sammanfattning

Rutiner för behandling med litium inom Verksamhetsområde Psykiatri.

Förutsättningar

Information och beslut om insättning av Litium ska ske av specialistläkare eller utbildningsläkare i psykiatri med tillräckliga kunskaper.

Utförande

Inför behandling

Vid beslut om insättning bör måldos anges, t ex 0,6-0,7 mmol/L eller 0,7-0,8 mmol/L, för att dosen skall kunna titreras upp till angiven måldos av sjuksköterska om läkare inte finns tillgänglig. Måldos skrivs in i vårdplan.

Muntlig och skriftlig information ges av sjuksköterska, gärna till både patient och närstående.

Fast vårdkontakt kan informera efter läkares ordination. Dokumentera i journal att information har givits. Skriftlig information ges i form av broschyr ”Behandling med Litium”.

Provtagning inför behandlingsstart:

- Thyroidea – TSH
- Parathyroidea – Calcium, Joniserat
- Njurar – Kreatinin
- Metabola – HbA1c
- Vikt, längd och blodtryck

Första året

Startdos 1+0+1. Upptitreras till angiven måldos av läkare/sjuksköterska. Högre startdos kan användas efter ordination av läkare, t ex om patienten stått på litiumbehandling tidigare.

Koncentrationsbestämning efter cirka 7 (-10) dagar.

Efter 3 stabila litiumvärden tas serumlitium var 3:e månad eller enligt ordination.

TSH tas varje månad i 3 månader, därefter var 3:e månad första året eller enligt annan ordination.

Övriga prover enligt läkares ordination

Fortsatt provtagning (efter det första året)

- Litium var 3:e månad eller enligt läkares ordination
 - Läkare skall informeras om litiumvärden utanför referensområdet, även enstaka värden. Undantag är om en lägre acceptabel litiumkoncentration, under det nedre referensområdet, är bestämd sedan tidigare.
 - Den vårdpersonal som tar emot provsvar på S-Li som ligger mycket över det patienten brukar ha, eller mycket över referensområdet, skall informera patienten att omedelbart ”lufta” d v s hoppa över 1-2 doser litium, i väntan på besked om fortsatt dosering och ny provtagning (läkarordination)
 - Avvikande värden eller utebliven provtagning tas upp med läkare. Den vårdpersonal som tar emot litiumsvaren, eller fast vårdkontakt, ska aktivt eftersöka förklaringar till avvikande provsvar eller utebliven provtagning och vidta lämplig åtgärd
- Kreatinin 1 gång per år
- TSH var 6:e månad
- Joniserat calcium 1 gång per år
 - Vid avvikande joniserat calcium konsulteras alltid läkare. Förhöjt serumcalcium kan bero på flera orsaker exempelvis malignitet. Vid avvikande joniserat calcium tas PTH.
- HbA1c 1 gång per år
- Övriga årsprover beroende på diagnos och övrig mediciner

Vårdplan för patient som behandlas med litium

Beakta särskilt följande:

Huvuddiagnos: Vid bipolär sjukdom anges typ 1 eller typ 2, vilket har betydelse för hur man bedömer litiumnivån och vilka åtgärder som vidtas vid för hög eller för låg litiumnivå.

Bidiagnoser: Viktigt att i förekommande fall ange bidiagnoser som har relevans vid litiumbehandling, t ex hypotyreos, diabetes typ 1 eller 2, hypertoni.

Licensläkemedel: Vissa litiumpreparat är licensläkemedel. Viktigt att det framgår när licensansökan skall förnyas.

Individuellt målintervall för litiumkoncentrationen anges av ansvarig läkare vid behandlingsstart, och skrivs in i vårdplanen.

Om datorprogrammet Journalia Litium monitor används läggs siffrorna in även där, i rutan ”Målkonc S-Li”.

På enhet där litiumsvaren hanteras av sjuksköterska med personligt uppdrag att dosjustera litium är det en förutsättning att individuellt målintervall finns angivet, se Lokal rutin för dosjustering litium av sjuksköterska.

Länkförteckning

- Informationsbroschyr [Behandling med litium - för dig som långtidsbehandlas med litium eller är anhörig](#)
- [Dosjustering av litium - lokal rutin](#)
- [Dosjustering av litium - Personligt uppdrag för sjuksköterska](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Psykiatri

Innehållsansvar: Ana Dinca, (anadi1), Överläkare

Granskad av: Ana Dinca, (anadi1), Överläkare

Godkänd av: Ulrika Juntorp, (ulrju3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9639-967991447-44

Version: 4.0

Giltig från: 2025-10-08

Giltig till: 2027-10-08